

Поради позичальнику

При отриманні кредиту багато позичальників не враховують давню приказку - «Позичаш чужі гроші, а повертати доводиться свої».

При цьому слід врахувати, що повернути Вам доведеться значно більшу суму ніж та сума, яку Ви отримаєте у позикодавця (кредитора).

Легкість отримання кредиту (надання послуг он-лайн, без надання документів, що підтверджують можливість повернення кредиту) робить цю фінансову послугу доступною для всіх верств населення. І часто позичальник самостійно не може усвідомити наслідків, які його чекають після підписання договору позики (кредиту).

Великим попитом позичальників користуються так звані «кредити до зарплати» - позики на строк до одного місяця та на суму не більше однієї мінімальної заробітної плати.

Вони приваблюють легкістю отримання, але потрібно враховувати, що вартість одного дня користування буде більше ніж середня на ринку, і такі договори як правило передбачають колосальні штраф та пеню при невчасному поверненні коштів.

Законодавством передбачено, що умови договору є обов'язковими для його виконання сторонами.

Тобто в момент, коли Ви поставите свій підпис (у тому числі електронний) на договорі позики у Вас виникне обов'язок повернути кредитору суму боргу та відсотки за користування позикою (а також сплатити штрафи і пеню у випадку, якщо Ви прострочите оплату, відповідно до строку вказаного у договорі).

З метою допомоги в усвідомленому виборі при укладенні договору позики (кредиту) Нацкомфінпослуг радить звернути увагу на наступні важливі аспекти.

Розрахуйте кінцеву вартість кредиту.

При укладенні договору позичальник часто не може обрахувати, яку саме суму йому потрібно буде повернути позикодавцю.

У багатьох випадках в договорах позики (кредиту) кредитор зазначає тільки відсоток за користування позикою в день, наприклад 2 %, і тому позичальник не усвідомлює, що це означає що він бере кредит під 730 % річних.

Це означає, що якщо Ви взяли кредит у розмірі 3 000 грн. на 1 рік, то через рік Ви повинні повернути:

3 000 грн. (сума наданого кредиту)

21 900 грн. (відсотків за користування)

тобто загалом - 24 900 грн.

Врахуйте інші умови договору

Договір позики (кредиту) може передбачати сплату комісій, наприклад за укладання договору, за пролонгацію і т.д.

Комісії сплачуються позичальником за “додаткові послуги” кредитора.

В переважній більшості договори про надання позики (кредиту) передбачають можливість «пролонгації» у випадку оплати нарахованих відсотків за користування кредитом.

Наприклад, якщо Ви уклали договір про отримання позики 3 000 грн на 30 календарних днів і відсоток за користування складає — 2% в день, то в день Вам будуть нараховуватися відсотки у розмірі 60 грн., сума яких за 30 днів складатиме (30 днів x 60 грн) = 1 800 грн.

Таблиця розрахунку

Дата /дія	Нарахована сума боргу за сумою кредиту (тіло кредиту)	Борг за нарахованими відсотками	Оплата за пролонгацію
Отримання кредиту 30.03.2019	3 000	0	
30.04.2019	3 000	1 800	1800
30.05.2019	3 000	1 800	1800
30.06.2019	3 000	1 800	1800
30.07.2019	3 000	1 800	1800
30.08.2019	3 000	1 800	1800
Всього боргу станом на 30.09.2019	3000		

Таким чином, якщо Ви уклали договір 30.03.2019 і п'ять разів оплатили пролонгацію (якщо такі умови передбачені договором) по 1800 грн, тобто загалом 9 000 грн., станом на 30.09.2019 сума Вашого боргу буде складати суму - 3 000 грн. (сума наданого кредиту), а сплачені Вами кошти (9 000 грн.) будуть зараховані за надання додаткових послуг — сплати пролонгації.

Зверніть увагу, що несвоєчасність погашення заборгованості призводить до нарахування неустойки (штрафу і пені)

Договори позики (кредиту) можуть і в переважній більшості випадків передбачають неустойку (штраф, пеню), тобто грошову суму, яку боржник (позичальник) повинен передати кредиторіві у разі порушення ним зобов'язання.

Широко використовуваною практикою є становлення підвищеного відсотку, у випадку несвоєчасного погашення кредиту, наприклад штрафний відсоток буде складати додаткових 2% в день.

Наприклад, за тим же договором про отримання позики 3 000 грн на 30 календарних днів, відсоток за користування — 2% в день, та штрафним відсотком 2 %, то Вам буде нараховуватися 2 % за кожен день в межах строку договору, та 2 % в день у випадку порушення строку погашення заборгованості (якщо відсутня пролонгація).

Слід зазначити, що пункт п'ятий частини третьої статті 18 Закону України “Про захист прав споживачів” відносить до несправедливих умов договору встановлення вимоги щодо сплати споживачем непропорційно великої суми компенсації (понад п'ятдесят відсотків вартості продукції) у разі невиконання ним зобов'язань за договором. Тобто нарахована кредитором компенсація за порушення позичальником умов договору не може перевищувати 50% вартості продукції (послуги).

Врахуйте черговість погашення заборгованості

Цивільним законодавством передбачено наступний загальний порядок погашення вимог за грошовим зобов'язанням у разі недостатності суми проведеного платежу для виконання грошового зобов'язання у повному обсязі ця сума погашає вимоги кредитора у такій черговості, якщо інше не встановлено договором або законом:

- 1) у першу чергу відшкодовуються витрати кредитора, пов'язані з одержанням виконання;
- 2) у другу чергу сплачуються проценти і неустойка;

3) у третю чергу сплачується основна сума боргу.

Таким чином, у випадку несвоєчасного повернення коштів позичальником спочатку будуть відшкодовуватися витрати кредитора пов'язані з одержанням його виконання; у другу — проценти і неустойка (штраф і пеня), а вже потім сума боргу за отриманими грошовими коштами, і на цю суму будуть продовжувати нарахувати відсотки, штраф і пеню.

Це призводить до ситуації коли позичальник у випадку неможивості повернення повної суми боргу систематично сплачує кошти для погашення заборгованості, при цьому сума боргу не зменшується.

Звертаємо Вашу увагу, що до договорів, на які поширюється дія з Закону України “Про споживче кредитування” встановлено інші обмеження законодавства.

Сподіваємося, що вищезазначені поради допоможуть Вам в усвідомленому виборі щодо укладання договору позики з фінансовими установами та допоможуть Вам зберегти та примножити Ваші заощадження.